

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 341. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357754304/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

holdt sig fra alt Skønaandsvæsen, og saa hans frie Liv ved Nattetid som Konge i den vindskrænkede Indbildningskrafts Rige, for hvilket Virkeligheden som saadan slet ikke var til.

Det betydeligste Indtryk blandt alle Hoffmanns Fortællinger gør dog *Die Elxiere des Teufels*. Lad os et Øjeblik dvæle ved Helten i denne Roman, Broder Medardus; thi denne Skikkelse er typisk. Det er umuligt i Kortbed at gengive denne Bogs hemmelighedsfulde Gru; man maa selv læse den. En mere rædsels- og vellystdrukken Bog har den romantiske Skole, der dog saa tidt har forsøgt sig i denne Retning, ikke frembragt: I et Kloster opbevares en vel tilproppet Flaske med Djævle-Eliksir, der har hørt til den hellige Antonius's Efterladenskaber. Man tillægger dens Indhold magiske Virkninger. En Munk, der har drukket af den, faar derved en Veltalenhed, der i kort Tid gør ham til Klosters berømteste Prædikaot. Dog er denne Veltalenhed ikke from eller sund, men af en verdslig, uhyggeligt betagende og dæmonisk Art. Broder Medardus drikker af Flasken: en dejlig Kvinde, hans Skriftebarn, forelsker sig i ham, og Længslen efter det verdslige Livs Glæder og Henrykkelser driver ham ud af Klosteret. Han træffer en ung Mand, Grev Viktorin, slumrende i en Skov paa Randen af en Afgrund, kommer halvt ved et Tilfælde til at styrte ham ned og bliver nu af Alle antaget for at være ham.

«Mit eget Jeg var blevet til et lunefuldt Tilfældes grusomme Spil og fød hen i fremmedagtige Skikkelser, svømmende uden Hold som paa et Hav af alle de Begivenheder, der brusede ind over mig. Jeg kunde ikke finde mig selv igen! Aabenbart blev Viktorin styrtet i Afgrunden ved det Tilfælde, der ledede min Haand, ikke med min Vilje — jeg træder i hans Sted.» — Og ikke nok med dette Vidunderlige, han tilføjer: «Men Reinhold kender Pater Medardus, Præsten i Capucinerklostret, og saaledes er jeg for ham, hvad jeg er. Ligefuldt kommer det Forhold til Baronessen, hvori Viktorin staar, over mit Hoved, thi jeg er selv Viktorin. Jeg er det, som jeg synes, og synes ikke det, jeg er; som en uudgrundelig Gaade for mig selv ligger jeg i Splid med mit eget Jeg.»

I sin egen Skikkelse træder Medardus nu i Forbindelse med Viktorins Elskerinde Baronessen, der ikke mærker noget til Forvekslingen. Betaget af verdslige Ønsker, som han er, bliver han elsket af alle Kvinder, svælger i Sansenydelser og begaar